CORONA AUREA
Super
MITRAM (a)
ERUDITIO,
Sapientis Filii
ETHELREDI
Regis Angliæ;
Sub Auſpiciis
CELSISSIMI PRINCIPIS
MICHAELIS CASIMIRI
RADZIWIŁŁ
CAPITANEI PREMISLIENSIS,
Omnium Coronarum Digniſſimi;
Ad
Coronidem
Literarii Ludi,
à Celſiſſima, Perilluſtri, Illuſtri, Prænobili, ac Magnifica Juventute, in RADIWILIANO Neſviſienſi Collegio Societatis JESU,
Actu Metagymnaſtico
REPRÆSENTATA.

Anno Domini 1724. Pridie Calendas Auguſti.

VILNÆ Typis Univerſitatis Societatis IESU.

(a) Eccleſ: 45.

In Avita Celsissimæ RADIVILIANÆ DOMUS DECORA.

I.

Fert ales lituos, Aquilam fert buccina triplex;
Principis hinc toto, Nomen in orbe sonat.

II.

Mars nuper dubius, prudens Bellona, Diana,
De RADIVILIIS dimicuêre tubis.
Sunt Litui nostri, sævus Mars inquit ab alto:
Esse suos Lituos, celsa Diana probat.
Improbat hanc subitò, raucâ Bellona loqvelâ:
Atq; suas dicit, non sinè jure, tubas.
Subrisit Jupiter, Lituos speculatus, & inqvit:
Non Litui Martis, non Tuba Vestra Deæ.
Pectore fert Lituos Ales, qvi fulmina portat,
Cùm mea sit Volucris, jam tuba terna mea.

DEDICATIO.

NOn solùm Sarmatiæ, sed & universi Orbis dignissime Coronis, etiam Auream suscipe, quâ Pallas Tua, Ducales redimit plantas, PRINCEPS CELSISSIME. Grande enim fastigium, vel in ipso geris calcaneo, quod Tua merita, factis Majorum consimilia, adeò sublimârunt, ut ipsa transcendat Sidera, Empireô coronandum. Deorum quondam fuêre insignia diademata, nunc Regum ornamenta. Regalem vultui & moribus concessisti Majestatem, doctas prehende cydares, altiùs ipsâ gloriâ sublimandus, quemcunq; enim co-

coronarium, cingit aurum, Rex est, aut DEVS. In Corona RADIVILIANO Nomini & Honori addictorum, optimè resplendet aurum, quod non de visceribus montium Arabiæ, sed de cordium eruitur penetralibus, ut suum ambiat MECÆNATEM; non enim metalli fulgor, splendidiorem addere Tibi nitorem valet, cùm totus Aureus sis. Aurum auro additur, Aureo PRINCIPI, Corona aurea præsentatur, non sinè mysterio; nam super Mitram Tuam coronatum AVGVSTI secundi quiescit Caput, ita, ut Te solô Atlante fulciri velit: & quia in CAROLO IVSTO progenitore Tuo, FILIVM intuetur; in FILIO vivum prototypon Patris, justè Magnum Te admiratur, & ut delicium Regum amat & hamatur. Nisi RADIVILIANA Domus esset Augusta, nunquàm Augustos in sui traheret cultus. De Tullo Sangvine nata, & Deorum succolantibus manibus in aprico Gloriæ constituta, hinc primum in primo, secundum, imò secundissimum in Secundo AVGVSTO meruit Oculum; ita, ut Orbis Europæus timens metiri gloriam RADIVILIANÆ CELSITVDINIS, Coronatam Ducalem Mitram in BARBARA de RADIVILIIS Sarmatiæ Domina, prono veneraretur vultu, & ut universũ famâ Vestrâ impleret Orbem, plùs quàm Stentoreâ exclamaret voce AQVILAS RADIVILIANAS, Lechicis sociatas, esse Augustissimas, cùm AVGVSTOS in sui pellexerint amorem, eò feliciori omine, quia captando ut muscas adversas Aquilas, Alitem Poloniæ sublimârunt. Quare ne beneficium scriberetur in aqua, aut aëre, Sarmaticus ales Carpatios petiit colles, facinora RADIVILIANÆ PROSAPIÆ, cautibus ad perennitatem insculpturus. Postquàm verò Honori Vestro, explicatis

ala-

alaram applaudit labaris, Austriacas excivit Alaudas, quæ mox Panegyres cecinêre, Cæsarum auribus & cordibus inferendo RADIVILIOS. Angliæ Leones, per tot viarum tractus, & inhospiti maris sinus, spontaneè cucurrêre, ut coronis suis abblandirentur Mitræ, Mitræ inquam RADIVILIÆ, quæ in Archiducibus Austriacis & Bavaris, Sveciæ insignia, titulos Daniæ, totiusq; Europæ decora, ita collegit, ut præter Coronas, Cæsarum, Regum, & Principum Sangvinem, Virtutum congeriem benemeritorum in Patriam, Cives, & sidera, nihil ferre videatur. Sat amplum Gloriæ Tuæ theatrum, universus intuebatur Orbis, antequam primam intueri Lucem concessit Lucina, majus tamen modernum sæculum admiratur, quia non satis Tibi fuit, Cæsarum, Regum, & Principum longiori tractu Sangvinis gloriari, nisi etiam Proavunculũ Serenissimum IOANNEM tertium Monarcham Poloniæ, haberes coronatum. IOANNES Gratianus Lechicus Charitum Te cinxit chorô, in CELSISSIMA Avia Tua, Sorore sua, quæ cùm Mater redimiret CAROLVM Progenitorem Tuum, Tu quoq; supposuisti verticem habilem ad Coronas. Quis enim aptior tæniis, quàm de Principibus Princeps; Tu es Principum Princeps, quia à Protoparentibus Litvaniæ, PALÆMONE, HECTORE, VRSINO, centumq; aliis habens originem, ductum Sangvinis, è MANV CONGREGATORVM assumpsisti, ut ipse esses Congregatio omnium virtutum, gratiarum & meritorum Archivum, Gazophylacium thesaurusq; Lechico-Palæmonici Orbis. Vltra Alpes ac Thulen & remotas Thetidos ambages distendisti Famam Stator Poloniæ, manuductrice gloriâ IOANNIS tertii, ita ut quæ nati-

tiones cum Auſtriaca Metropoli Vienna vocavêre Sereniſſimum PROAVVNCVLVM SALVATOREM, Te in viſitatione exterarum gentium, futuri SALVATORIS (quem Polonia antemurale Chriſtianitatis, pariet abſq; dubio) apellarent PRÆCVRSOREM. Præcurres tamen omnes Nominis & Famæ celebritate, quia re & Nomine SALVATOR populi jam videris. Aſſvetum Togæ Sagoq; imitaris IOANNEM tertium, parem utrobiq; RADIVILIORVM Virtutem probans. Expetunt Te ac expectant Senatoria Laticlavia Conſum, Conſilia Neſtorem, Sacraria Numam, Patria Fabium, Scientiæ Platonem, Sangvineus Bellonæ Campus Martem, Iuſtitia CAROLVM, & habebunt, non enim tam duræ indolis es, ut voces precantium non exaudias, & vivum omnium dotum exemplar in corde & factis non effabrices. Et hæc eſt Summa Tuæ Laudis, quòd propriarum virtutum cingaris Coronâ. Turpe enim eſt Aboriginum gloriari factis, ſi ipſe faſtos non impleas; indecorum Vetuſto Sangvinem ducere ab Inacho, & ſuum in perennaturæ ætatis memoriam non inducere. Habuit hoc & habet RADIVILIANA Domus, quòd nunquam alienô egeat purpuriſsô, ipſa ſuæ gloriæ ornamentum, quam de Conſule Conſul, de Principe Princeps, propriis adornat benemeritorum impenſis. Sat abundè dilatâſtis Famam, & vel inde, Auguſtiſſimorum, Sereniſſimorum, Celſiſſimorum Colligatione, Ducalem adornâſtis Mitram, quam ultrò ſpecioſiſſimi exambivêre tituli, videntes jam rectefactis coronatam. Multas numerabat antiquitas vittas, quas vitæ Civium, pro vita ſuſtentata Patriæ conſecrabat, non tamen omnibus, omnes ceſsêre in præmi-

um,

um; Muralis unius coronabat Caput, sed non Civica, & quem Civica comebat ut Cynthium, huic coronandis æstibus Oceani defuit Navalis, quodsi & hanc favorabilis Fortunæ dextera, dedicavit, adhuc tamen splendidior aurô, Sapientiæ pretium defuit laurus, nec mirum, divisa enim Deorum munera beatos efficiunt homines. Verùm Tu collecta tenes in unum decora CELSISSIME PRINCEPS; & si Majorum Tuorum factis oculos commodemus, maiora maximis videbuntur, & probabuntur. Non enim RADIVILIORVM Prosapia unâ satiatur Mitrâ, quæ per introsumptionem tot vivit Coronarum, quot eam benè meritorum adornat unionibus. Celsissimum *Ornamentum Capitis Tui Olympus est, in quo regnatrices nidificant Aquilæ, omne decus conferendo. Vidit hoc Orbis à tot retroactis sæculis in Celsissimis Aboriginibus, qui Senatoriis præfulgendo purpuris, non erubuêre coram Patria, Mareschalcales scipiones efformavêre in bases & sustentacula ruituræ Sarmatiæ, Cancellariis gemmis fatorum obsignavêre vicissitudines, clavibus Thesaurariis,*

Ferrea belligeri clauserunt limina Jani. *Lucanus.*

Clavas extorserunt Herculi, ut infesta Hostium monstra propulsarent, Serpentes in cunis malè seminatæ discordiæ eliderent, Stymphalides, Hæresum, attererent felicissimè. Verùm frustra ad computum revoco sidera, quorum numerus nullô unquam terminatur calculo: jam æternitas circulô suô fulgentia meritis inclusit lumina, quæ protervis obtutibus attentare, & leves illuminare paginas, piaculo grandi non absimile. Satis erit, si de tanta stirpe Deorum aliquot pro-

duxero NICOLAOS RADIVILIOS, qui uti ORDINATI, omnia in ornamentum Mitræ Celſiſſimæ ordinârunt diademata. Et in primis NICOLAVS PRIMVS RADZIWIŁŁ Dux bellô & pace clariſſimus, ut hoſtes propulſaret, Cives ſervavit, Grodnam, Novogrodecum, Drohicinum, Breſtiam, Mielnicum erigendo, unde monumentum ſui in cordibus reliquit Littavorũ. Non degener FILIVS NICOLAVS ſecundus, Magnis paſſibus veſtigia ſecutus Patris, non potuit à gloriæ ſcopo aberrare, cùm eſſet ſecundus. Virtutem bellicis adjunxit facinoribus, non ignarus artis omnigenæ & Martis eſſe Magiſtram, quæ ubi pulchrô fœdere ſociatur armis; antequam feriant jam timentur, cùm ante ictum ſolô terrore exaniment inimicum. Hic ſub CASIMIRO REGE IAGIELLONIDA ad Homel Orientalem funeſtavit barbariem, ita, ut putaret, jam ſibi vitæ occidiſſe auroram, niſi craſſiores Ægyptiacis tenebras, ingenioſus ſimul, & fortis Heros pace diſſipâſſet. Alexandro Macedoni non abſimilis NICOLAVS tertius, ALXANDRI Monarchæ Poloniæ delicium, omnium honorum ſcopũ præ ſe tulit, nullum tamen etiam rogantem ſuſcepit, quin faſtum excluderet, ratus tutiùs in ardua per gradus feciſſe aſcenſum, quàm inflatæ mentis niſu præcipitari. Hinc lentô paſſu prævenit Aquilas ad Honores, cùm poſt Pocillatoris M. Ducatûs Litvaniæ Dignitatem, Trocenſi & Novogrodenſi Provinciæ ut Summus præfuit Arbiter, demum Palatinus Vilnenſis Vrbem intravit Gediminiam, felicitatem Civium Cancellariâ ſimul Conſignans gemmâ. NICOLAVS qvintus Cancellariatûs Togæ & Palatinis faſcibus, quibus Metro-

po-

poli Litvaniæ jura dabat, sociavit Martem. Prodigium fortitudinis in eo, ut Duce Exercituum, admirabatur AVGVSTVS secundus, adversæ acies venerabantur. Absq; bello vincebat, & antequam reboantium tormentorum inaudirentur tonitrua, fulminibus Thacicos præveniebat Gigantes, Anno enim Domini, millesimo quingentesimo quadragesimo nono, solâ famâ adventûs sui, numerosas Barbarorum phalanges, præmisit ad Tartarum. Et quia sæpe feliciùs Mars ingeniosus, quàm ferreus, juga imponit Capitibus; in Livonica expeditone Catonem egit, Sangvinem Christianum servaturus, postquam argumentis ad hominem, convicit Burstembergum Magistrum Crucigerorum; qui victus non acinace, sed ingenii acie, Litvaniæ adjunxit Livoniam. NICOLAVM septimum annus ætatis 21. Mareschallum M. D. L. suspexit documento Orbi, non effœtis senecionibus, sed virtutibus deberi Scipiones, quæ quandoq; in primis vitæ adolescunt incunabulis. Egit hic sub AVGVSTO secundo jam Palatinus Vilnensis & Cancellarius Mercurium, ad Imperatores CAROLVM quintum & FERDINANDVM, totiusq; Augustæ, SARMATICVS CYNEAS, oculos atq; ora convertit, quæ eum tunc primùm Celsissimâ coronavit Mitrâ, nunquam enim Polona loquitur eloquentia, quin cidares efformet Capitis Coronarias. Iam PRINCEPS SACRI ROMANI IMPERII, imperium in Rigam & ditiones ejus dedit AVGVSTO secundo, ter Livonicam expeditionem propriis stipendiis peragendo. Octavus NICOLAVS miraculum Principum, Sapientum Græciæ, qui rosas loquebantur pro verbis, vendicat lingvas

C &

& calamos, nunquam ſatis evehendus, cujus ut Harpocraticô ſilentio prætercam laudes, ſufficit dixiſſe, quòd talem Principem

Nec Latiæ cecinêre tubæ, nec Græca vetuſtas.

Summi Honoris, ſummam præpoſuit Sanctitatem, erexit multas Templorum moles, per quas aſcenderet in Olympum, utq; altiùs aſſurgeret, minimæ Societati exſtruxit Corporis CHRISTI Baſilicam & Collegium, quod Ampliſſimus Mecœnas, dotavit munificentiſſimè. NICOLAVS nonus Prudens Æſtimator rerum, quia Sapientiæ exhauſit Caſtalum, flumina Eloquentiæ ſociando, ubi verò Ariſtotelico ſe dedit Euripо, & publicè eruditam naumachiam defenſurus, Theſes inſtituit in Academia Herbipolenſi; ſpem excitavit Patriæ, quam tamen præproperè invida tumulârunt fata. Vides PRINCEPS Celſiſſime, quanta Majorum Tuorum decora, quis meritorum fulgor. Quodſi ad calculũ revocare univerſos RADIVILIANÆ Domûs HEROAS præſumeret penna; Oceanus in ſepiã non ſufficeret. Omnes hi Mitram Tuã coronârunt meritorũ diadematibus, cùm vivant in Te. Quemcunq; requires hac de ſtirpe natum, invenies coronatum, tot Cidaribus, quot meritis. Non deſunt Laureæ, Obſidionales, Navales, per RADIVILIOS enim Patria ſapit, conſervat cives, vincit & non vincitur. Ad has itaq; tænias addimus auream, quâ redimitus Honorum decurras Olympia, quouſq; pervenias ad ſummum, licèt ſummo Principi nil ſit ſummum. Ingredere Appiam, ab Aureis virtutibus & talentis Aureliam, à Sangvine CELSISSIMO Flaminiam, donec ad Sonitum Tubarum Tuarum, manibus Sarmatarum, pennis Aquilarum, Throno Poloniæ inferaris. Ita precatur

Devinctiſſimum TUO NOMINI & HONORI

Neſviſienſe Societatis IESU Collegium.

ARGUMENTUM.

Uos honorum Mater Sapientia erudito coronavit diademate, illis etiam Regnorum cidares hæreditariô deberi jure, non solùm Literarii ludi est decisio, verùm & unctorum DEI, qui oleum sapientiæ, magis coronariô Regum præferebant aurô. Talis fuerat æstimator impallescentium ad Cleantis Lucernam Virorum, inæstimabilis, quia Sanctorum inscriptus albo, Ethelredus Rex Angliæ, qvi volens uni ex duobus filiis resignare Imperium, sortes eorum signavit in scriniis. Duas quippe jusserat præparari cistas, Regnum uni ex duabus inclusurus. Prima erat multô referta aurô, & inæstimabilibus unionibus, altera sola continebat volumina, quibus tamen inscripta fuerant nomina Regum, nempe diplomata, Regnum ultrò deferentia. Vocantur Filii, electione cistarum, in Reges eligendi. Natu itaq; major gravem ab auro prehendit loculum, in quo spes omnes, præter spem obtinendi tumulavit Imperii; minor leviorem suæ applicat Spartæ. Recluditur à Majori portatile ærarium, & tumidum fastu distendit caput, quòd aureis manibus deberi sceptra præsagiebat; hinc illuditur minor frater à majore. Sed ubi etiam minor frater jubente Progenitore electam reserat cistam, in libris reperit Regnum, postquam juridicæ cessionis intuitus instrumenta, avarum confudit fratrem, feliciterq; Sceptris doctam sociavit manum. *Aloysius Sandæus.*

ARCHIPROLOGUS.

ANglia filium Ethelredi Regis (quem hic nominamus Androldum) deprædicat, cui coronando offert Cidarim, Sapientibus Coronas deberi asserens. Polonia verò omnes Radivilios natos ad diademata declarat, præcipuè verò Celsissimum MICHAELEM RADZIWIŁŁ Capitaneum Præmisliensem.

PROLOGUS.

TRedecim NICOLAI RADIWILII Ordinati, in uno Celsissimo MICHAELE RADZIWIŁŁ omnes intuentur virtutes. Alter verò Vespesianus Literarum amantissimus Octavus Nicolaus, Fundator Scho-

larum Nesvisiensium maximè deprædicat amorem Bibliothecæ Celsissimi MICHAELIS RADZIWIŁŁ, cujus Genium coronaturi deducunt in domum Sapientiæ, in qva Septem columnæ apparent, Zeuxidis penicillô Justitiam, Temperantiam, Prudentiam, Clementiam, Fortitudinem, Constantiam, Amorem erga Patriam, Auditori repræsentantes, cum inscriptione: Sapientia ædificavit sibi domum, excidit columnas septem.

INTERLUDIUM.

ACTUS PRIMUS.

Scena I. Ethelredi Regni Angliæ minorem natu filium, Androldum è portatili Bibliotheca varios evolventem libros invisens Rivaldi (qvondam Pædagogi) umbra, arcanô alloqvitur distichô: *Assimilis* (b) *Grotiæ te tollet in ardua cista, Non fies liber, cum premet ipse liber.* Perpendens Cælici planè incolæ verba, talem ex præmissis infert conseqventiam, libros libertatem sibi adempturos. Unde minuit, non tamen omnem literarum exuit amorem.

Scena II. Adhuc Mysticos sensus ruminante Androldô, advenit Major natu frater (qvi nunc erit Ulredus) in suas partes pertracturus minorem, nempe è ludo literario, ad pueriles ludos, à Libris ad Liberum Patrem, additq; ironicè exsibilans scientiam: *Est Major Domino bibliotheca suo.* Qvod non de alia causa facit, nisi ut Androldum ingratum reddat Ethelredo, qvi studiô literarum filii delectatus, magna præsagiebat, & sic adeundi Regni spem præcluderet.

Scena III. Androldus gratiarum actione Vlredi pensans persvasionem, fatetur habuisse se revelationem, per libros libertatem sibi adimendam, non tamen posse desistere à studio literarum, sinè prævia deliberatione. Quibus auditis Ulredus valedicit fratri, per mille fraudes, eum à studio eruditionis dimoturus

Scena IV. Obvius Ulredus technarum socio Fulmundo nunciat, nondum de toto ad deserendas literas inclinatum Androldum, sed jam Regiam patere viam desidiæ, modò Authoritatem Ethelredi velit interponere, deferendo confictum mandatum, ut à sapientiæ studio, veluti filios Regum dedecente, desciscat celerrimè. Promittit se imperata facturum Falmundus, & in sponsionem obligatæ fidei transmutant annulos. In quorum uno, qvem Ulredus accipit, talis apparet character: *Tuum Regnum in auro.* unde aurea sperat Sceptra. In altero, jam nunc Falmundi, testudo cum inscriptione: *Est huic in tetro carcere lenta qvies.*

Scena V. Falmundus conficta deferens mandata, ingratè ab Androldo suscipitur, utpote jam in alium commutato, ex lectione libri Proverbiorum, in qvo Sapientia Regnis, Regum gratiis, & divitiis præfertur. Statuit enim firmiter, etiam cum discrimine vitæ suæ, adhærere Palladi, applicans sibi hæc verba: *Mihi Tullianum fiet auratus thronus.* Falmundo verò: *Tibi sed aurum Carceris dabit locum.*

Scena

(*b*) *Belgicus Senator Grotius, ob suspicionem perduellionis mancipatus Carceri, à custodum obtinuit Præside, ut liceret scrinium, seu portatilem deferri bibliothecam, cui se inclusit & à famulitio elatus. Bieierlink titulo Carcer.*

Scena VI. Accedens Ulredum Falmundus, refert Androldum Regnis & divitiis præposuisse sapientiam, à cujus studio nunqvam se defecturum appromittit. Ulredus ergo relicto ad ulteriorem eventum Falmundo, mendaciis aggressurus Androldum, curiam petit Ethelredi.

Scena VII. Cui denunciat, audivisse se à dignissimo fide, Androldum in bene cœptis stare nolle, & jam à cura eruditionis, ad incuriam & otium transisse. Commotus Ethelredus, subitaneæ filii indolet mutationi. Postquàm verò Ulredus assentatoriè abblanditur, ardentiore uritur spiritu, sed inqvisitionem ad breve tempus differt, inqviens ad castigandum Androldum, & laudandum Ulredum: *Ulredus aurô dignior Androldum domans.*

INTERLUDIUM.

CHORUS.

Ex occasione liberati Androldi, Polonia & Lithvania per RADIVILIOS libertatem suam multoties defensam asserunt tam armis, qvàm consilio. Demum Aqvilæ diem (qvæ designat, si serena fuerit, futuram ubertatem, & lætas segetes) in cælo intuentur. Ad qvam Sarmatica Aqvila examinatura obtutum advolat: unde inferunt Aquilas RADIVILIANAS sociatas Sarmaticis, ubertatem triumphorum sibi allaturas.

ACTUS SECUNDUS.

Scena 1ma. Ethelredus in Corona Principum inconstantem genium incusat Androldi, quem Ulredus sinistrè accusando, dextrè excusat. Falmundus verò ut testis oculatus otii Androldi, (ut vel hinc dolosos texat casses,) facilè spondet ad pristina rediturum studia, dummodo authoritas paterna filio innotescat. Mittitur itaq; ipse cum mandato resumendæ diligentiæ ab Ethelredo, & ad conciliandam fidem, annulus assimilis Pyrrhi, quia novem musas in pala referens, ostendendus Androldo præbetur.

Scena 2da. Conveniens Falmundus Androldũ, mandata Ethelredi invertit, jubens molestam librorum relinqvere lectionẽ, sed fidem non invenit, ad quam conciliandam, præsentat annulũ, non tamẽ Ethelredi cum novem musis, verùm illum, quem ab Ulredo acceperat, Symbolum pigritiæ, imaginem nempe testudinis referentem. Androldus intuitus annulum, tacitus, Fratris esse non Patris agnoscit, quo retento ob suspicionem fraudis, per faventes sibi milites mancipat carceri Falmundum, qui illa verificari putat: *Est huic in tetro carcere &c. Tibi sed aurum. &c.*

Scena 3tia. Incusans in facie Principum Ethelredus fractos annos, de creando successore qvæstionem movet. Advenit interim Ephebus Androldi, sigillumq; Falmundi Ethelredo reddit. In qvo testudinem conspicatus Ethelredus loco musarum, nulli ostensô annulô, tacitus commovetur. Postqvàm verò interrogat de Falmundo, & incarceratum inaudit, Androldum ut jugum obedientiæ excutientem, eodem arctari jubet, Falmundum verò dimitti. Qvam Spartam supplicantibus Sena-

toribus pro libertate Androldi, demandat Ulredo, ſimulatè Patrem deprecanti.

Scena 4ta. Incarceratur Androldus ab Ulredo, ſed eam ob culpam, qvòd ſtudiis navet operam, qvi illa patuiſſe putat: *Aſſimilis Grotiæ &c. Non fies liber. &c. Eſt Major Domino bibliotheca. &c.* non tamen deſperat, repetens: *Mihi Tullianum fiet auratus thronus.* Falmundus dimittitur, & ut vanus ſuæ ſortis augur ingeminat: *Eſt huic in tetro Carcere &c.* Ulredus verò plenus ſpe adeundi Regni, tripudiat refricando inſcriptionem annuli. *Tuum Regnum in auro.* & Parentis verba: *Ulredus auro dignior. &c.*

Scena 5ta, Falmundus jam liber, nè qvid ex incarceratione Androldi in Caput ſuum cudatur per Ulredum, qvem aliqvando offendit, ſtatuit privatim technas ſuas, excluſô tamen Ulredo, aperire Ethelredo. Qvare adit Ethelredum, fatetur ſe alia dixiſſe Androldo, qvàm qvæ mandata fuerant, eam ob cauſam, qvia ſperat eum futurum throni ſucceſſorem, cùm Pater æſtimet eum propter ſtudium literarum, ipſe verò non afficiatur Androldo, utpote minus ſibi addicto. Annulum qvoq; ſuum cum teſtudine, non verò cum novem Muſis oſtendiſſe ſe non negat, ideoq; qvòd otium potiùs perſvaſerit Androldo, qvàm diligentiam, incarceratum fuiſſe. Ethelredus datis monitis Falmundo, ſuam & Filii injuriam piiſſimè remittit; filium verò nondum dimitti jubet, ne præproperè agere videatur.

Scena 6ta. Obſervans diligentiùs Annulum allatum ab Ephebo Ethelredus, cognoſcit eſſe Ulredi, qvem ante aliqvot dies donaverat, caſtigando ejus deſidiam, imagine inſculptæ teſtudinis. Unde ſtruere inſidias Androldo Ulredum animadvertit.

Scena 7ma. Adeſt Ulredus cum Senatoribus, inſcius, jam fuiſſe Falmundum apud Ethelredum, gratias acturus pro ejuſdem eliberatione. Utq; etiam dimittatur Androldus, aſtuta ſupplicat Vulpes, Ethelredo aliquantulum reſiſtente, qvi jam devenerat ex ungve eſſe Leonem Ulredum, morſibus Androldum appetentem. Verùm ubi inſtat, jubetur dimitti Androldus. Ipſe verò in præmium Fraterni amoris, ſed ficti, donum accipit, annulum nempe, qvem dederat Falmundo, hic Androldo, Androldus verò per Ephebum Ethelredo. Digreſſis Senatoribus, Ulredus patefactas ſuas à Falmundo technas intelligit, ubi diutius verſando annulo immoratur. Hinc per ejus interitum, ſibi conſulere ſtatuit.

INTERLUDIUM.

CHORUS.

Ex occaſione Ethelredi Coronantis filium, Genius Sereniſſimi IOANNIS tertii Proavunculi, Genium Celſiſſimi Principis Sarmatico Coronat diademate, & SOBIESCIANUM offert clypeum, non vanô auguriô aſſerens, Celſiſſimum Principem futurum ſcutum Poloniæ.

ACTUS TERTIUS.

Scena 1ma. Androldus jam liber ad ſuas ſe confert delicias, nempe ad

ad bibliothecam, lectioni vacaturus, qvem adveniens præmonet Ulredus, ne prius affectui Patris irati se sistat, quàm placetur. Quo in puncto opem suam spondet.

Scena 2da. Demum convenit Proceres, justificat se ipsum, incarcerationem fratris in Falmundum devolvit. Quem fallacem virum sui nominis asserit, qvasi deceptus ab eo, remissiorem Androldi ad literas animum Ethelredo detulerit; qvem in facie omnium Falmundus exaggerabat. Ideoq; dignum esse, ut etiam præter Ethelredi voluntatem, denuò pro tanto crimine mancipetur. Annuunt Senatores, Authoritatem suam, coram Ethelredo interposituri.

Scena 3tia. Ulredus Patri significat incarceratum esse à Senatoribus Falmundum, propter crimen in Androldum cõmissum, qvia mandata alia proposuerit, loco studii literarum, persvadens desidiam. Hocq; sibi & aliis scelus non aliunde innotuisse, nisi ex ore Falmundi. Assentitur Senatorum voluntati Ethelredus, remissamq; jam culpam Falmundo, altô premit silentiô, timens, ne si spontaneam confessionem & datam veniam Falmundo, revelaret, ut fraudum socius, in notitiam totius perveniens rei Ulredus, Falmundum veluti proditorem suum, perseqveretur usq; ad mortem; demum Androldum Majoribus appeteret machinis.

Scena 4ta. Obtento consensu Ethelredi, nunc demum Ulredus, æternô Falmundum damnat Carcere, & relegatô milite, exprobrat inhabilitatem ad factiones. Hìc ænigmaticum illud evolvi putat Falmundus: *Est huîc in tetro Carcere &c. Tibi sed aurum &c.* Ulredus verò Senatoribus denuncians incarcerationem Falmundi, Patrem approbâsse, Androldum invisit; & jam pro certò sperans Coronam Angliæ ex illis Genitoris Verbis: *Ulredus aurô dignior, &c.* Sitim eruditionis consequenter extingvere conatur.

Scena 5ta. Ulredus coram Ethelredo delationem suam priùs de Androldo factam, imponens Falmundo, qvasi ab illo defectionem fratris à literis audîsset, summis Androldum celebrat præconiis, asserens ita illum amore flagrare Eruditionis, ut eam Regnis præponat. Si velit, probaret Genium & ingenium Androldi, & certè videbit illum magis delectari libris, qvàm gazis. Placuit Patri Androldi probatio, brevì pudore Ulredum suffusura. Ideoq; examini jubet adesse Androldum.

Scena 6ta. Deducitur Androldus ad Ethelredum, suamq; vult excusare innocentiam, sed inhibetur à Patre, eam tacitè è multis eventibus approbante. Mentione solùm facta de successore throni, Senatorumq; obtentô consensu; ne fiat inter fratres dissensio, necessum esse ait, ut futurus Rex sorte sibi acqvirat Imperium. Assentitur fraudulentus Ulredus, nec Senatores improbant, solus Androldus tacet.

Scena 7ma. Adferuntur itaq; duæ cistæ, una in qva volumina, altera in qva pretiosissimæ qvæq; res asservabantur, & electioni proponuntur fratrum. Ulredus, alter Mydas flagrans Regni & divitiarum orexi, ubi se reflectit ad illud Parentis dictum: *Ulredus aurô dignior. &c.* Onustum aurô & gemmis prehendit scrinium. Androldus verò portatili Bibliothecæ apponit manum. Aperit Ulredus suam cistam, Conspicatusq; inæstimabile pretium, putat gemmas & aurum, sibi conferre

Sceptra. Hinc mordax Ariſtarchus ſinè omni fronte, deridet Androldum. Verùm miſcentur mediis gaudia luctibus, poſtquàm mandante Ethelredo, Androldus ſuam inſpicit ſortem: nam apertâ ciſtâ legit inſcriptionem: Regnum Sapientum, demum diploma Regni deſignans ſucceſſorem invenit. Hìc ſuis ſe captum fraudibus altùm ingemit Ulredus, evoluta præſagia nunc demum aſſerens: *Tuum Regnum in auro &c. Ulredus auro dignior &c.* Androldus verò vaticinium umbræ Rivaldi verificatum agnoſcit: *Aſſimilis Grotiæ &c. Non fies liber. &c.* Nam per portatilem Bibliothecam aſcendit in Ardua honoris, nec eſt liber propter libros, Regius enim honos eſt magnum onus. Monoſtichon qvoq; Ulredi ironicè dictum: *Eſt Major Domino Bibliotheca ſuo.* Qvia Coronam auream Mitrato confert Principi Bibliotheca, cum verbis ipſius Androldi elucidatur: *Mihi Tullianum &c.* Nam ex Carcere in Thronum aſſumitur, & applaudentibus Choraulis, ab ipſo coronatur Patre, omnes & ſingulos edocente, non alios eſſe poſſeſſores Regnorum, niſi Sapientes.

EPILOGUS.

PAllas Neſviſienſis altiori Gradu ſuos præmiatura Aſcanios, lauris onuſtam præfert manum, qvas ad plantas Celſiſſimi deponens Fundatoris, munificentiam deprædicat, ſæculis Coronandam.

Ad
M. D. T. O. M. G. B. V. M. S. L. C. O. Honorem. Singularem S. Patris Ignatii Studiorum Reſtauratoris Venerationem.

ARGUMENT.

Torych Mądrość, dowćipną uwienczyłá Koroną, tym Królewskie Zaszczyty, berłá y Korony, wiecznym práwem, nietylko pierwsi w Senaćie Pallady Konferują Katonowie, ále też y Monárchowie świátá, ktorzy mądrość nád złotą głów Krolewskich przenośili cyrkumferencyą. Tákim był Estymatorem przy świátle kleantesa wyćięczonych Mężow, wszystkie przewyższájący ceny, bo w Swiętych ingrossowány KomputEthelredus Krol Angielski, ktory chcąc jednemu z dwuch Synow rezygnowáć Páństwo, szczęśćie ich zátáił w skrzyniách. Dwie álbowiem kazał udźiałáć skrzynie, áżeby w jedney cáłe zámknął Krolestwo. W jedney wszystkie zostáwáły Bogactw nieoszácowane metalle, diámenty, y perły: Druga sámemi tylko zászczycáłá się Księgámi, ná ktorych były Tytuły wypisane Krolewskie, to jest dyplomata Krolestwo ofiárujące. Stáwáją záwołáni Synowie, áżeby wyborem szkátuł, sámi się obráli Krolámi. Więc Stárszy w lećiech nie ták skrzynię, jáko ćięszką od złotá obiera trunę, w ktorey wszystkie nádźieje, nád nadźieję pogrzebł: Młodszy lekką applikuje sobie. Otwarza stárszy obrotny skárbiec, y oraz nádętą sumámi rozpiera głowę, ktora złotym rękom, berłá przysadzáłá; á ztąd młodszy brát, w krytyczne stárszego popada śmiechy. Wszákże gdy zá mandatem Oycá młodszy obráną otwarzá skrzynię, w księgách znayduje Krolestwo, gdy instrumenta Cessyi dobrze sporządzone obaczy, uszy łákomego záwstydza brátá, szczęśliwie z berłem mądrą kolligując práwicę. *Aloysius Sandæus.*

ARCHIPROLOG.

ANglia Syná Ethelredá Krolá (ktorego zowiem Androldem) wychwala; ktoremu ofiáruje Koronę, deklarując: iż mądrym, głów Krolewskich należą Zaszczyty. Polská záś wszystkich RADZIWIŁOW zgodnych Piástunow Koron odpowiáda, zwłaszczá, Jáśnie Oświeconego Xiążęćiá MICHAŁA RADZIWIŁA, Stárostę Przemyskiego.

PROLOG.

TRzynastu MIKOŁAJOW RADZIWIŁOW Ordynatow, w jednym Jáśnie Oświeconym MICHALE RADZIWILE, Páńskim okiem wszystkie widzą cnoty. Drugi záś Wespazyan, głow mądrych Mecœnas Osmy MIKOŁAY, Fundátor Nieświskich Aten, naybárźiey affekt ku bibliothecece Jáśnie Oświeconego MICHAŁA RADZIWIŁA wywyższa. Ktorego Geniuszá chcąc uwienczyć, posuwáją Páńskie kroki do Pálácu Mądrośći, w ktorym siedm Kolumn widźieć, á te dowćipnego Zeuxida sztuką Sprawiedliwość, Wstrzemięźliwość, Rostropność, Łáskáwość,

wość, Męstwo, Státek, Miłość ku Oyczyźnie, Auditorowi prezentują, z inskrypcyą: Mądrość zbudowáłá sobie Dom, wyćiosáłá Kolumn siedm.

INTERLUDIUM.
AKT PIERWSZY.

Scena Pierwsza. Ethelredá Krolá Angielskiego, Młodszego Syná Androlda, z skrzyni roznych dobywájącego Ksiąg, nawiedzájąc Riwaldus już umárły, (ktory przedtym był Pedagogiem) tym kompelluje wierszem: *Assimilis* (b) *Grotiæ Te tollet in ardua Cista, Non fies liber, cum premet ipse liber.* Uważájąc Niebieskiego práwie Męża słowá, táką wnośi Konsequencyą, iż kśięgi máją mu odebráć wolność. Z kąd lubo się niewyrzeka nauk: przećięż trochę ná estymácyi onych szwánkuje.

Scena Druga. Do uważájącego Androlda skrytych słow tájemnice, przychodźi starszy brat (Ktory teraz będźie się zwał Ulredem) ná swoje chcąc przekręćić koło, to jest od pilnośći nauk, do bagátel dźiećinnych, y szkodliwey wolnośći przywodząc, y oraz śmiejąc się z Mądrośći, przydáie z Akcentem ironicznym: *Est major Domino bibliotheca suo.* Co nie z inszey rácyi czyni, tylko żeby Androlda miłego Ethelredowi Estymatorowi nauk, ktory Syná z dowćipu szácował, y wiele o nim trzymał; z áffektu zbił, tym sámym drogę do Tronu zágrádzájąc.

Scena trzećia. Androldus podźiękowawszy Ulredowi zá perswázyą, przyznáje się do miáney rewelácyi, w Ktorey treść nie insza byłá, tylko że Księgi máją sobie wolność odjąć, wszákże bierze ná deliberácyą, mali, ábo nie, porzućić náuki. Usłyszawszy to Ulredus, żegna Brátá, przez tyśiąc zdrad chcąc Androlda oddalić od nauk.

Scena czwarta. Spotkawszy Ulredus pobratyma zdrad Falmunda, oznaymuje mu, iż Androldus jeszcze nie ze wszystkim affekt do náuk strácił. Wszákże już bitą drogę do weyśćia pokázuje lenistwu, jeśli Oycowska zaydźie requizycya, gdy Falmundus zmyśli, jákoby Ethelredus Androldowi zákazywał nauk. Podeymuje się ná wszystko Falmundus, ná znák dotrzymania wiáry zamieniajac pierśćienie. Ná jednym ktory Ulredus bierze, táki widźieć charákter: *Tuum Regnum in auro.* Z tąd złote sobie obiecuje berła; ná drugim, ktory już teraz jest Falmunda, żołw z inscripcyą wabi oczy, ktorá jest ta: *Est huic in tetro carcere lenta quies.*

Scena piata. Falmundus zmyślone przynoszący roskazy, nie miłe u Androlda znayduje przyjęćie, Ktory z czytánia Ksiąg Proverbiorum, gdźie nád Krolestwá, Krolow łáski, y bogáctwá przenośi się mądrość, postánawia: Z niebespieczeństwem żyćia swego bárźiey ápplikować się do nauk, stosując te słowá: *Mihi Tullianum fiet auratus Thronus.* Falmundowi záś: *Tibi sed aurum Carceris dabit Locum.*

Scena szosta. Przyszedszy Falmundus do Ulreda, dáje znać, iż Androldus bárźiey niż Krolestwá y bogáctwá poważa mądrość, więc Ulredus zostáwiwszy na dálszy event Falmunda, chcąc kłamstwem szárpać Androlda, bieży do Ethelreda.

Scena siodma. Ktoremu Oznaymuje, iż słyszał od godnego wiáry, jákoby Androldus porzućił nauki. Wzrusza się Ethelredus nád niespodźiewáną Syná mutácyą. Gdy zás Ulredus pochlebnemi przymilá się słowy, zápala się pomiernie, y oraz inquizycyą ná dálszy czás odkłada, mowiąc ná nagánę Androlda, á pochwálę Ulreda. *Vlredus aurô dignior, Androldum domans.*

INTER-

(b) *Belgicki Senátor Grotius zá rebellizanta miany, y w sequestrze osadzony, otrzymał od Superintendentá warty, ázeby mu przyniesiono skrzynię, w ktorey Księgi chował, w tey się potym zamknał, y od sług wyniesiony. Bejerlink titulo Carcer.*

INTERLVDIVM.
CHORUS.

Z Okázyi uwolnionego Androlda, Polská y Litwá, przez RADZIWIŁOW ták wiele rázy obronioną wolnośc swoję, już rádámi, już woynámi, opowiádáją. Potym dźień orłá, (ktory znáczy jeśli jest pogodny, obfitość y wesołe żniwa) ná Niebie upátruja. W ktorym Sarmacki Orzeł probuje wzroku, z kąd wnośi Polská y Litwá, iż RADZIWIŁOWSKIE Orły złączone z Sármáckimi, obfitość przyniosą Tryumfow.

AKT DRUGI.

Scena Pierwsza. Ethelredus przy prezencyi Senatorow niestáteczność oskárża Androlda, ktorego skárżąc exkuzuje Ulredus. Falmundus záś, jáko Oczywisty Swiadek prożnowánia Androlda, (ażeby y z tąd zdrádliwe uplotł śieći) obiecuje, iż łatno powróći do pierwszey pilnośći nauk, jeśli Oycowska powagá Synowi jáwna będźie. Więc posyła go Ethelredus z mandatem do Syná, áżeby mądrość nád wszystko estymował, dájąc pierśćień podobny Pyrrhowemu, z dźiewięć Muzámi, ná pokazánie Androldowi.

Scena drugá. Falmundus przyszedszy do Androlda, rozkázy wywraca Ethelreda, intimując, áżeby czytánia Kśiąg zániechał, lecz wiáry nie ma, ktorey probując prezentuje pierśćień, wszákże nie Ethelreda z dźiewięć muzámi, lecz on, ktory wźiął od Ulreda, Symbolum lenistwá, żołwiá wysztychowánego májacy. Androldus obaczywszy Sygnet, poznawa iż Brátá jest nie Oycá; ktory zátrzymawszy, dla suspicyi zdrády, przez sprzyjájących sobie Zołnierzy wtrąca do więźienia Falmunda, ktory rozumie iż śię weryfikuje inskrypcia: *Est huic in tetro Carcere, lenta quies. Tibi sed aurum &c.*

Scena trzecia. Skarżąc śię przed Xiążęty Ethelredus ná słábe śiły, o sukcessorze ná Páństwo wspomina. W tym przychodźi Pokojowy Androlda, y pierśćien Falmunda, Ethelredowi oddáje. Ná ktorym obaczywszy Ethelredus wysztychowánego żołwiá miásto dźiewiąćiu Muz, żadnemu niepokazawszy, ćicho wsobie wzrusza śię. Gdy śię záś pyta o Falmundzie, y w więzách być słyszy, Androldá niepostuszńego, w tymże więźieniu osádzić każe, á Falmunda uwolnić. Exekucyą woli swojey (lubo Senatorowie zá Androldem suplikują) zleca Ulredowi, ktory zá brátem obłudnie instancyą wnośi.

Scena czwarta. Wtrąca Ulredus do więźienia Androlda, tylko dla tey racyi, że śię do nauk applikuje. Więc wspomina sobie te słowá: *Assimilis Grotiæ &c: Non fies liber. &c. Est major Domino &c:* Przećięż nie desperuje, repetując: *Mihi Tullianum fiet auratus Thronus.* Falmundus uwolniony, płochy swego szczęśća wieszczek, mowi: *Est huic in tetro carcere. &c:* Ulredus záś pełny nadźiei dostąpienia Korony, ćieszy śię, gdy śię ná inskrypcyą reflektuje pierśćieniá: *Tuum Regnum in auro. &c.* y Rodźićielskie słowá: *Vlredus aurô dignior &c.*

Scena piąta. Falmundus już wolny, żeby z więźienia Androlda, nie wykował ná głowę jego Ulredus łáńcucha, ktorego przedtym uráźił, postánawia Ethelredowi zdrády swoje dobrowolnie opowiedźieć, niemieszájąc Ulreda. Idźie tedy do Ethelreda, przyznáje śię, iż insze mandata zániosł, dla tey przyczyny, że śię spodźiewa, iż Androldus z łáski Oycá estymującego mądrość, będzie ná Tronie, Ktoremu nie jest życzliwy, jáko sobie niesprzyjájącemu. Przyznáje śię też, iż pierśćien swoy z żołwiem, á nie z dźiewięć muzámi pokazał, zá co był inkarcerowány jáko życzliwszy prożnowániu, niż Mądrośći. Ethelredus dawszy admonicyą Falmundowi, swoję y Syná odpuszcza urázę: Syná jednák nie uwalnia, áżeby śię nie zdał poczynáć gorąco.

Scena szosta. Obrácájąc pilnie Ethelredus Signet pierwey przynieśiony od Pokojowego,

kojowego; poznawa iż jeſt Ulredá, ktory przed kilką dni dárował, dáją́c tyr prożnują́cemu Ulredowi, obrázem żołwiá. Z ką́d domyśla ſię, iż Androldowi nieżyczliwy Ulredus.

Scena ſiodma. Oddáje wizytę Ulredus z Senatorámi Ethelredowi, dźiękuje oraz zá uwolnienie Falmundá, ktory go poprzedźił z wenerácyą. Y żeby był Androldus uwolniony, ſupplikuje: lecz Ethelredus opiera ſię, Ktory poznał Androldá y Ulredá: Androldá niewinnego, Ulredá ſzárpáją́cego Androldá. Wſzákże gdy potężnie ſupplikuje Ulredus Ethelredowi, otrzymuje dyſpenſę ná uwolnienie Androldá, á zá nagrodę bráterſkiey miłośći, lub zmyśloney, ofiáruje Ethelredus Ulredowi Signet, ktory Ulredus dał Falmundowi, ten Androldowi, Androldus przez Pokojowego Ethelredowi. Po rozeyśćiu Senátorow, widźi Ulredus iż ſię ſwoje odkryły zdrády, ktorą prawdę konfirmuje Signet. Dla tego przez Falmundá zgubę, ſobie rádźić uśiłuje.

INTERLVDIVM.

CHORUS.

Z Okázyi Ethelredá Koronują́cego Syná, Geniuſz Nayjáśnieyſzego JANA Trzećiego, Geniuſza Jáśnie Oświeconiego Xiążęćiá, Sarmacką przyozdabia Koroną, y SOBIESKICH ofiáruje tárczą, nie płonne czynią́c auguria, że Jáśnie Oświęcone Xiążę, będźie Páiżą Polſkiego Kroleſtwá.

AKT TRZECI.

Scena Pierwſza. Androldus już wolny do ſwoich wraca ſię delicyi, to jeſt do bibliotheki, ktorego odwiedzáją́c Ulredus, przeſtrzega, ażeby ſię nie pokázywał Oycu, áż ſię da przeprośić, w czym ſam ſłużyć obiecuje.

Scena druga. W tym do Senatorow ſpieſzy, uſprawiedliwia ſię, konfuzyą brátá Falmundowi przypiſują́c. Ktorego Machiawelem názywa, jákoby od niego zwiedźiony, Androldá Ethelredowi donioſł, ktorego przy wſzyſtkich Falmundus ſkárżył. A zátym zá godną być rzecz ſądźi, ażeby nád wolą Ethelredá znowu był więźiony. Zezwalają Senatorowie, gotowi przed Ethelredem zá to odpowiádáć.

Scena trzećia. Ulredus oznaymuje Rodźicowi, od Senatorow w więźieniu oſádzonego Falmunda, dla wyſtępku przećiwko Androldowi popełnionego, że nieaffekt perſwadował do nauk: o ktorym ſam, y drudzy z uſt dowiedźieli ſię Falmundá. Woli Senatorow ſwoję łączy Ethelredus, o odpuſzczoney Falmundowi winie milczą́c, áżeby dowiedźiawſzy ſię o wſzyſtkim Ulredus, niemśćił ſię ná Falmundźie, y Androldá bárźiey nie prześládował.

Scena czwarta. Otrzymawſzy Konſens od Ethelredá, dopiero Ulredus Falmundá w wieczne wtrą́ca więźienie, á odeſławſzy żołnierze, wymiata mu ná oczy niezgodność do fakcyi. Tu Falmundus przypomina ſobie owe prognoſtyki: *Eſt tibi in tetro carcere &c. Tibi ſed aurum &c.* Ulredus záś opowiedźiawſzy Senatorom, iż Ethelredus approbuje Senatorow poſtępek w więźieniu Falmundá, do Androldá ſpieſzy, y już zápewnie ſpodźiewáją́c ſię Korony Angielſkiey z ſłow Rodźićielſkich: *Vlredus aurô dignior &c.* znowu Androldowi gáni nauki.

Scena piąta. Ulredus przed Ethelredem delacyą ſwoję uczynioną ná Androldá przypiſują́c Falmundowi, jákoby od niego, o nieſtátku dowiedźiał ſię brátá. Androldá bárzo chwali, przyznáją́c: iż ták prágnie mą́drośći, że ją nad Kroleſtwá przekłada. Jeśli chce, wolno ſprobowáć Androldá, á pewnie obaczy, że bárźiey ſię delektuje Xięgámi, niż bogáctwy. Podobáłá ſię Rodźicowi probacya, ktora to w krotce Vlredá miáłá záwſtydźić; więc każe Androldowi przybyć.

Scena ſzoſta. Idźie Androldus do Ethelredá, y ze wſzyſtkiego chce ſię exkuzowáć, lecz milczeć muśi, gdy Ethelredus z rożnych Ewentow poznawſzy go niewinne-

winnego milczeć każe. Namieniwszy tylko sukcesorá, u Senatorow otrzymawszy konsens, áżeby miedzy bráćią niebyło dyssensyi, postánawia, áżeby przyszły Krol szczęśćiem nabył Páństwá. Przyzwala obłudny Ulredus, Senatorowie konfirmują, sam tylko Androldus milczy.

Scena siodma. Przynoszą dwie skrzynie, jednę w ktorey Kśięgi, drugą w ktorey naydroższe chowano rzeczy, y do elekcyi podáją się Bráci. Ulredus drugi Midas, gdy się reflektuje ná one Rodźićielskie słowá: *Vlredus aurô dignior. &c.* Cięszką od złota y drogich kámieni, obiera skrzynię, Androldus záś z Kśięgámi sobie applikuje drugą. Otwiera Ulredus swoję skrzynię, á obaczywszy skarb wielki, rozumie, ze złoto, Krolewskie konferuje berłá. Więc uszczypliwy Arystarchus, wyśmiewa Androldá. Wszákże miesza się wesele z lámentem, kiedy zá rozkazem Ethelredá Androldus swego probuje szczęśćia. Albowiem otworzywszy skrzynię obráną, táki czyta tytuł; Krolestwo Mądrych, y dyploma náznáczájące Sukcessorá ná Páństwo znayduje. Tu już swoimi śiećiámi widząc uwikłánego siebie Ulredus, dopiero zweryfikowane widźi præsagia: *Tuum Regnum in aurô &c. Vlredus aurô dignior &c.* A Androldus Proroctwo Riwaldá prawdźiwe uznawa, *Assimilis Grotiæ &c. Non fies liber &c.* álbowiem przez bibliothekę, honoru dochodźi, y nie jest wolnym dla Kśiąg, poniewaz Krolewski honor, jest wielki ćiężar. Wiersz ow od Ulredá rzeczony: *Est major Domino. &c.* Ze Koronę złotą dáje Krolewicowi Bibliotheká, z słowámi samegoż Androldá: *Mihi Tullianum &c.* niechybia prawdy, ponieważ z więźienia ná Tron Androldus wstępuje, y po applauźie wesołey młodźi, od samegoż Oycá Koronę bierze, Ktory wszystkim do wiádomośći podáje, iż mądrym, dźiedźicznym práwem, należą krolestwá.

EPILOGUS.

PAllas Nieświska, wyższym stopniem swoich czcząc Askaniuszow, liczne z Laurow dźwiga Korony, Ktore pod nogi Jáśnie Oświeconego złożywszy Fundátora, hoyność wychwala, godną nieprzeżytych wiekow Korony.

BIBLIOTH: UNIV.
JAGELLONICAE